

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«СТАТИСТИКА РИНКУ ТОВАРІВ ТА
ПОСЛУГ»**

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Менеджмент організацій»</i>
Факультет	<i>Економічний</i>
Кафедра	<i>Менеджменту</i>
Семестр	<i>1</i>
Кількість кредитів	<i>6</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

Викладач	<i>к.е.н., доц. Трофімчук Михайло Олександрович</i>
Контактна інформація	<i>mr.trofimchuk@gmail.com</i>

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Статистика ринку товарів та послуг» буде корисна майбутнім менеджерам, економістам, фінансистам, а також тим, хто планує підвищити особисту ефективність та здобути навички статистичного аналізу та прогнозування ринкових тенденцій. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування вмінь ефективного використання інформації для оцінки поточної ситуації на ринках товарів та послуг, а також прогнозування розвитку ситуації.</p> <p>При викладанні дисципліни активно застосовуються ситуаційні завдання, розрахункові завдання, презентації. Вивчення дисципліни дає можливість розуміти сутність статистики ринків у сучасних умовах, найважливіші категорії та показники статистики ринків споживчих товарів, засобів виробництва, праці, енергоресурсів, інновацій, інформаційних, страхових, фінансових, соціальних і правових послуг, нерухомості, грошового, валютного і фондового ринків, зовнішньої торгівлі. По кожній темі буде виконуватись комплекс практичних завдань для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу</p>
Мета та цілі	<p>Формування системи базових знань, умінь та практичних навичок для застосування інструментів щодо проведення статистичних досліджень функціонування ринків товарів та послуг. Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: освоєння нових понять і категорій, що застосовуються в статистичній практиці при дослідженні різних аспектів стану та розвитку ринків товарів і послуг; вивчення досвіду практичної діяльності органів державної статистики у сфері моніторингу за ринковими процесами; набуття навичок використання статистичного інструментарію в дослідженнях прикладного характеру; набуття навичок роботи з інформаційними ресурсами, необхідними для здійснення аналізу ринкової ситуації.</p>

Результати навчання	Знати та розуміти – основні економічні методи та показники, що характеризують стан і розвиток ринку товарів і послуг; методологію збору та аналізу статистичної інформації про ринкову кон'юнктуру; методологію кількісної оцінки масових явищ і процесів, що визначають конкретну ринкову ситуацію. Вміти оцінювати ситуацію на ринках товарів та послуг; проводити вибір статистичних методів для дослідження ринку товарів та послуг; проводити статистичний аналіз товарного ринку та ринку послуг з позиції маркетингового дослідження; використовувати статистичні методи при вивченні структури поведінки споживачів та виробників; проводити статистичний аналіз галузей; використовувати різноманітні методи статистичного дослідження руху товарів та послуг; – вільно оперувати статистичною термінологією при аналізі ринкових процесів і явищ
Soft skills	Адаптивність, бажання змінюватися, навчатись протягом усієї професійної діяльності, відповідально виконувати роботу, самодисциплінованість.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Інформатика», «Економічна теорія», «Статистика».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Теоретичні основи статистики ринку товарів і послуг	Поняття і сутність ринку товарів (продуктів і послуг) як предмета статистичного дослідження. Поняття товару (продукту та послуги), його основні кількісні і якісні ознаки. Поняття і ознаки глобального ринку, локального ринку і регіонального ринку. Поняття ринкових продавців і покупців. Ринок продавця і ринок покупця, їх кількісні та якісні ознаки. Поняття торгових посередників, їх класифікація. Класифікація ринків за ознакою типу та інтенсивності конкуренції. Предмет статистики ринку товарів і послуг. Основні поняття і класифікації. Завдання статистичного дослідження ринку товарів і послуг. Система показників статистики ринку товарів і послуг. Джерела інформації статистики ринку товарів і послуг. Методи статистики ринку товарів і послуг.	Тести, питання, розрахункові завдання
2. Статистика ринкової кон'юнктури	Поняття кон'юнктури ринку та ринкової ситуації і як сукупності умов, що визначають стан ринку. Основні параметри ринкової кон'юнктури. Завдання статистики кон'юнктури ринку. Система показників статистики кон'юнктури ринку. Джерела інформації для аналізу кон'юнктури ринку. Індикатори ринкової кон'юнктури. Поняття розвитку ринку і його стійкості. Ринкові цикли. Балансовий метод оцінки співвідношення попиту і пропозиції. Статистичне прогнозування ринкової кон'юнктури.	Тести, питання, розрахункові завдання
3. Статистичний аналіз конкурентного середовища на ринку	Основні етапи дослідження конкурентного середовища на ринку. Оцінка ринкових часток та інтенсивності конкурентної боротьби. Економічна концентрація. Методи оцінки економічної концентрації на ринку. Інтерпретація показників економічної концентрації суб'єктів на ринку.	Тести, питання, розрахункові завдання
4. Статистика ринкових цін і тарифів	Поняття і сутність цін та інфляції. Завдання статистичного вивчення ринкових цін і тарифів. Система показників статистики цін і тарифів. Методи розрахунку і аналізу рівня і структури цін. Розрахунок і аналіз коливань і співвідношення цін. Методи розрахунку і аналізу індексів цін. Методи оцінки рівня і динаміки інфляції. Аналіз географічних та економічних відмінностей цін за допомогою територіальних індексів та індексів співвідношень. Аналіз сезонних і циклічних коливань цін. Поняття співвідношення цін на товари. Перехресна еластичність цін і методи її виміру. Методи вивчення співвідношення цін на різні товари. Поняття динаміки ціни. Вплив зміни цін на економіку і життєвий рівень населення. Індекси цін як основний інструмент вимірювання динаміки цін та дефлятори вартісних показників ринку.	Тести, питання, практичні завдання

5. Статистичне вивчення руху товарів	Поняття і класифікація каналів товароруку. Характеристика типів торговельних посередників. Поняття товарних запасів, їх класифікація. Показники статистики товарних запасів. Показники товарного обертання. Індексний метод аналізу динаміки швидкості товарного обертання. Індексний метод аналізу динаміки часу обороту товарів. Аналіз виконання договірних зобов'язань. Система показників зовнішньої торгівлі та методика їх розрахунку. Аналіз структури і динаміки товарообороту зовнішньої торгівлі. Статистичні показники ефективності експорту та імпорту. Індексний аналіз динаміки ефективності зовнішньоторгової діяльності.	Практичні завдання
6. Статистика ринкової інфраструктури	Поняття інфраструктури ринків товарів та послуг. Головна мета та завдання статистики ринкової інфраструктури. Класифікація ринкової інфраструктури. Система статистичних показників, що характеризують інфраструктуру ринку товарів та послуг.	Тести, питання, практичні завдання
7. Статистика окремих ринків товарів та послуг	Особливості статистики ринку енергоресурсів. Характеристика універсального показника ринку енергоресурсів. Показники статистичного вивчення ринку енергоресурсів. Статистика енергетичного балансу країни. Статистика ринку транспортних послуг. Вантажооборот та пасажирооборот, як ключові показники статистики ринку транспортних перевезень	Тести, питання, практичні завдання
8. Особливості статистики ринку фінансових послуг	Теоретичні основи статистики фінансових ринків. Сутність, функції страхування та завдання його статистичного вивчення. Показники страхової статистики. Рейтингування страхових компаній. Поняття, види кредиту та завдання його статистичного вивчення. Показники статистики кредиту. Статистичні показники депозитних операцій. Застосування статистичних методів на ринку цінних паперів. Оцінка ризику інвестування на основі розрахунку статистичного показника – β коефіцієнт.	Тести, питання, розрахункове завдання

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Борух В.О., Алямкін Р.В. Економічна статистика. Навчальний посібник – К.: Ліра – К, 2006. – 318 с.
2. Винстон У. Microsoft Office 2007. Анализ данных и бизнес-моделирование / У. Винстон ; пер. с англ. – М., 2008. – 608 с.
3. Говорушко Т. А. Страхові послуги : підручник для студентів вищих навчальних закладів / Т. А. Говорушко ; Мін. освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 375 с.
4. Григорук П.М. Багатомірне економіко–статистичне моделювання : [навч. посібник] / П.М. Григорук . – Львів : Новий Світ– 2000, 2006. – 148 с.
5. Кучеренко В.Р .Карпов В.А. Основи економічної кон'юнктури: Навчальний посібник.- Київ:Центр навчальної літератури, 2004.-224 с.
6. Кушнір Н.Б., Мельничук Н.В., Мороз О.В. Статистика: Навчально – методичний посібник для самостійної роботи. – Рівне: НУВГП,2010.-138 с.
7. Мармоза А.Т. Практикум з теорії статистики: Навчальний посібник. - 3- е видання, виправлене. К: Ельга, Ніка - Центр, 2007. - 348 с.
8. Підгорний А. З. Статистика ринку товарів і послуг: Навчальний посібник / А. З. Підгорний, О.В. Самоєнкова - Одеса: ОДЕУ, 2014 р. – 338 с.
9. Підгорний, А. З., Милашко, О. Г. Міжнародна статистика : навчальний посібник. – Одеса : Одеський нац. ек. ун-т, 2012.
10. Рождественська Л.Г. Статистика ринку товарів і послуг: Навч.посіб,- К.:КНЕУ,2005.- 419 с.
11. Рошик І.А. Соціально-економічна статистика:Навч. посібник. - Рівне:НУВГП,2010. - 338с.
12. Салин В.Н. Статистика Финансов Учебник. - 2-е изд. / Под ред. В.Н. Салина. - М.: Финансы и статистика, 2003. — 816 с.
13. Самоєнкова, О. В., Ольвінська, Ю. О. Економічна статистика : навч.посіб. – Одеса : Одеський держ. ек. ун-т, 2010.
14. Статистика : навч. посібн. / під ред. д.е.н., проф. О. В. Раєвської. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 520 с.
15. Телєтов О.С. Маркетингові дослідження: навчальний посібник - К: Знання України, 2010. -

299 с.

16. Фінансово–банківська статистика : навч. посіб / Вашків П.Г., Пастер П.І., Сторожук В.П., Ткач Є.І. – К. : Либідь, 2007. – 512 с.

17. Фінансово–банківська статистика : практикум : Навч. підручник / П.Г. Вашків, П.І. Пастер. В.П. Сторожук. Є.І. Ткач ; За ред. Є.І.Ткача. – К. : Либідь, 2002. – 324 с.

18. Шустіков А. А. Фінансова статистика: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — 290 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях та в Інтернеті. Якщо здобувачем вищої освіти були пропущені лекційні заняття, то проводиться усна співбесіда за відповідною темою. Практичні заняття необхідно відпрацьовувати.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-4)	30
Змістовий модуль 2 (теми 5-8)	30
Підсумковий контроль (теми 1-8)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни